

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

7. Columnæ Rotundæ, Fortitudo & Perseuerantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

fuisse cincta fasciis æneis in modum retis sive catenarum, quæ per intervalla aperturas, quasi annulos & cancellos, per quos capitellorû liliatorum elegãtia appareret. Hæ fasciæ septies circuibant Capitella singula, ita, ut quasi septem fasciarû versus, sive ordines, & gyros efficeret. Quibus optimè designatur Beatitudo accidentalis, quæ ex multis rebus, septenario numero indicari solitis, oritur. Siquidem multæ sunt causæ gaudendi istis, qui in hac vitâ fortes in agendo; & constantes in patientiâ, perseverantiæ præmium, in altera, intrando in gaudium Domini sui, percipiunt.

ARTICULUS VII.

COLUMNÆ ROTUNDÆ

Fortitudo & Perseverantia.

DE FIGURA duarum illarum Columnarum posse fortasse lis moveri; videntur enim nonnulli eas quadratas facere, uti sunt pilæ struẽtiles illæ, quæ dimidiatas Columnas in hoc templo ad pactas habet. Immo, quidam existimant, non tam fuisse Columnas ad symmetriam & proportionem archite tonicam Columnarum fabricatas, quàm moles, & turres, vel arces quædam ingentes æneas ad templi magnificentiam, & mimen erectas, qui rotunditatem illis demunt, & faciunt angulares. (a) Idem posset quis afferere de Fortitudine, & in ea quattuor latera, & totidem angulos concipere. Quod fecisse videtur Clemens Alexandrinus lib. vii Stromatum, Fortitudini virtutes quattuor, veluti partes

(a) Cornelius à Lap. 3. Reg. vii. 16.

adcribens: nimirum *Tolerantiam, Magnitudinem animi, Liberalitatem, & Magnificentiam*. Paulò aliter S. Augustinus lib. LXXXIII quæstionum, in trigesima secundâ. Fortitudinis partes sunt, *Magnificentia, Fidentia, Patientia, Perseverantia*. Magnificentia est rerum magnarum, & excelsarum cum animi ampla quadam & splendida propositione cogitatio, atque administratio. Fidentia est, per quam magnis & honestis in rebus multum ipse animus in se fiducia cū certâ spe collocat. Patientia est utilitatis aut honestatis causa, rerum arduarum ac difficilium voluntaria, ac diuturna perpesio. Perseverantia est in ratione benè considerata stabilis ac perpetua permansio. Inter recentiores, Jovinianus Pontanus lib. I. de fortitudine bellica & heroica, In virtutibus quæ Fortitudini famulantur, inquit, est *Tolerantia, quæ est æqual laborum ac molestiarum perpesio. Item, Duritia, imbecillitatis, & mollitiei expultrix. Item Patientia, stabilis & firma perpesio eorum omnium, quæ dura, aspera, difficilia, gravia, arumosa contingere unquam possunt. Firmitas quoque, quæ periculosis atque adversis nullò modo succumbendum esse docet, & possessori suo persuadet. An non hæc tibi videntur Columnæ unius quadratæ latera? Non nemo fortasse ingeniosius probaret, binas illas Columnas sex laterum esse, & sex angulos. Nam, quod est Canticorum v. *Crura ejus Columna marmorea*, Hebraicè legitur Columnæ *Ses*, cū gemmo *v.* quod Delrius ibi suspicatur significare album vel candidum, Interpretem autem Latinum, rei candidæ applicasse, de qua agebatur vertendo, *marmor aut marmoreæ*; cum idem illud Genesis xli. & Proverbior. 32. vertat *byssum*. At Georgius Venerus Tomo v. problemat. sequutus Zoar, docet, significare *Ses*, marmor & senarium, & designari posse extremitates quasdam, vel latera.*

VERUM communis est sacrorum Interpretum persuasio, quam Pictura templi bibliaca confirmat, utramque

que

que Columnam in Porticu fuisse rotundam, quam figuram duabus in Domo Sapientiae iis respondentibus, Fortitudini & Perseverantiae adsigno. Rotunda figura est reliquarum complementum & decus, capacissima & ornatissima, & potest esse peripheriae maximae, ut rursus comparetur vel una. Quales videntur Romae duae, Trajani & Antonini, tantae vastitatis, ut unam plures viri expansis brachiis in circuitu complecti nequeant. Amplior est rotunditas accapacitas Fortitudinis, & Perseverantiae, quae ambit omnia operum bonorum genera, omnia tempora, circumstantias, & conditiones omnes, nihilque à suo complexu excludit. Non est satis ad Studiosi Sapientiae, & perfectionis spiritualis titulum obtinendum a ut conservandum, esse forte in tolerandis injuriis verbalibus: irritari verberare & vindictam expetere: constantem se gerere in ærumnis externis, in internis vero occumbere: perseverare in jejuniis, non continuare orationem debitam: initio fervere, paullo post tepere, tandem frigere. Porro, quattuor virtutes illae superius nominatae non tam sunt latera vel anguli Columnarum principalium, quam Columellae quaedam circumstantes: nunquam enim Fortitudo, Constantia, & Perseverantia reperiuntur solitariae. Quod de una scripsit Seneca, epist. 67. omnibus convenit: *Cum aliquis tormenta fortiter patitur, omnibus virtutibus utitur fortasse, quamvis una promptu sit, & appareat Patientia. Ceterum, illic est Fortitudo, cujus Patientia & Perseverantia, & maxime Tolerantia rami sunt: illic est Prudentia, sine qua nullum datur consilium, quae suadet, quod effugere non possis, quam fortissimè ferre: illic est Constantia, quae deijci loco non potest, & propositum nulla vi extorquente dimittit: illic est individuum comitatus virtutum.*

Quoniam autem ad numerum Senarium attinet, is recte

Colum:

Columnis istis Domus Sapientiæ, non demendo iis quicquam de rotunditate adscribi potest. Si quidem denotet sex positionum differentias in loco, ad quas se Fortitudo & ejus comites extendunt: videlicet, *Summum & Imum, Ante & Retrò, Dextrum & Sinistrum*. De quibus Paulus Apost. ad Ephesios tercio: *Vt possitis comprehendere cum omnibus Sanctis, quæ sit latitudo, in dextrum videlicet, & sinistrum; Longitudo, in ante & retrò; Sublimitas & profundum*. Secundum quas dimensiones, dicit Christum habitare in cordibus nostris, cujus Virtus, nimirum, *Fortitudo, Constantia & Perseverantia*, in omnes partes extenditur.

ARTICVLVS VIII.

COLUMNÆ STRIATÆ

Fortitudo & Perseverantia.

CVM Columnarum aliæ sint in superficie leves ac planæ, aliæ striatæ, id est, striis, seu canaliculis quibusdam, & quasi sulcis, secundum scapi longitudinem, excavatæ, atq; distinctæ, ut in hac basilica videtis plurimas; ex harum genere erant Columnæ binæ Fortitudinis & Perseverantiæ symbola. Quid autem sulcus, stria, vel, ut in te rusticâ Latini dicunt, Lira, in Schola arcanæ Sapientiæ indicant? Mortificationem inquit vitæ spiritualis Magistri, qua pravæ appetitiones coërcentur, & corpus per macerationem carnis extenuatur, ut promptius spiritui obediat. Cui est in optatis resistere fortiter insultribus inimicorum spiritualium salutis suæ insidiantium,